

לקבוע לבנק יהב עמלה בגין שירותיו, כגון אחוז מסוים מכספי הגבייה, כפי שהיה נהוג בעבר, ולקבל בחזרה מן הבנק את כספי הגבייה סמוך לגבייתם.

*

בנק יהב ממלא תפקיד מועיל בכך, שהוא נותן שירותים בנקאיים מגוונים לעובדי המדינה, כגון מתן הלוואות להם וביצוע תשלומים בעבורם. הביקורת עמדה על ההסדרים למימון הלוואות, שנעשו בין הבנק לבין האוצר והצביעה על מספר ליקויים בתחום זה. החשב הכללי הודיע, כי בעקבות הביקורת יש בדעתו לבצע תיקונים המתחייבים ממצאי הביקורת.

ממצאי מעקב

השתתפות האוצר בתכניות הפיתוח של קופת חולים

דו"ח שנתי 26, עמ' 189

פיקוח על השימוש בכספי האוצר

כספי התמיכה הממשלתית עבור פרויקטים מאושרים הועברו לקופת החולים של ההסתדרות הכללית ללא קשר עם קצב התקדמות הבניה. בעקבות הביקורת הודיע אגף התקציבים, כי במסגרת עבודתה תקבל ועדת הפרוייקטים, אחת למספר חודשים, דו"חות כספיים ופיסיים על התקדמות הבנייה, שיאפשרו גם לבחון התאמת ההשקעות בפועל להחלטות הוועדה; דו"חות אלו יהיו אסמכתא לשחרור כספים לפרוייקטים השונים.

על ועדת הפרוייקטים לא הוטלו התפקידים של בדיקת דו"חות כספיים ופיסיים, על התקדמות הבנייה של הפרוייקטים ובדיקת התאמת השקעות הקופה בפועל להחלטותיה. משרד הבריאות ומשרד האוצר לא פיתחו כלים לבדיקת הדו"חות הכספיים של הקופה, שנשלחו אליהם מדי פעם, והעברת הכספים לקופה עדיין לא תאמה את קצב התקדמות הבנייה.

סדרי תקצוב

ההסדרים בדבר שיעור ההשתתפות של תקציב המדינה בתכניות הפיתוח של קופת החולים לא הגיעו לכלל ביטוי בדברי ההסבר לחוקי התקציב. אגף התקציבים הודיע, שהחל משנת הכספים 1976 יונתן בחוק התקציב פירוט של הפרוייקטים, שיאושרו לבנייה, באותה מתכונת, שבה מופיעות בחוקי התקציב תוכניות ההשקעה הממשלתיות לבניית פרויקטים רפואיים.

בחוק התקציב לשנת הכספים 1976 ניתן פירוט על שיעור התמיכה הממשלתית לאותה שנה לכל אחד מהפרוייקטים המאושרים של הקופה, אבל לא נכללו בדברי ההסבר עיקרי ההסדרים בין משרדי האוצר והבריאות לבין הקופה בדבר שיעורי התמיכה ואופן נתינתה. לא ניתן היה לדעת, מחוק התקציב ומדברי ההסבר, את ההיקף של התחייבויות הממשלה לעומת היקף הפרוייקטים, כמה הושקע בהם עד לתאריך הגשת הצעת התקציב וכמה מזה היה מכספי האוצר. בחוק התקציב לשנת הכספים 1977 ניתן פירוט על היקף התחייבויות הממשלה לעומת היקף הפרוייקטים השונים, גובה השתתפות הממשלה עד לתאריך הגשת הצעת התקציב ועיקרי ההסדרים, אך לא הובא פירוט התמיכה הממשלתית המתוכננת לאותה שנה בכל אחד מהפרוייקטים המאושרים, ולא פירוט ההשקעה בפועל בפרוייקטים עד לתאריך הגשתה של הצעת התקציב, למעט פירוט הפרוייקטים המוקפאים והלא מוקפעים. לדברי אגף התקציבים מצוי בידיו, פירוט התמיכה הממשלתית בפרוייקטים, אולם הפירוט אינו נכלל בדברי ההסבר כיון שלא הומצא לאגף התקציבים בעוד מועד.

תרומות מחוץ לארץ

בכל הדו"חות של קופת חולים לאוצר ולמשרד הבריאות על השקעותיה בבניית בתי חולים ומרפאות, ובתביעותיה לקבלת תמיכה, לא צויין דבר בעניין קבלת תרומות מחוץ לארץ. עוד בתחילת שנת 1973 הבטיחה קופת חולים לאגף התקציבים, שהיא תמציא בהקדם נתונים מפורטים על התרומות שהיא מקבלת. בעקבות הביקורת הודיע אגף התקציבים שהוא יברר מה הוא היקף התרומות, שניתנו לקופת חולים למימון תכניות הפיתוח ושעם סיום בירור זה יקוּזאו סכומי התרומות כנגד יתרת התחייבויות הממשלה.

גם בשנות הכספים 1975 ו-1976 לא הודיעה קופת חולים לאגף התקציבים על קבלת תרומות לבנייה.

בבדיקה שנערכה על-ידי רואה חשבון שנתמנה על-ידי משרד האוצר, נקבע שבשנות הכספים 1972, 1973 ו-1974 קיבלה הקופה תרומות בסכום כולל של 22.7 מליון ל"י. תוצאות הבדיקה נמסרו לחשב הכללי בספטמבר 1977. החשב הכללי הודיע בפברואר 1978 שהוא יקח זאת בחשבון בהתחשבות עם קופ"ח בקשר להסדרי ביטוח הצמדה (ראה להלן).

ביטוח הצמדה על הלוואות שקיבלה קופת חולים מבנקים

בדיקת הסכומים, שלגביהם ניתן ביטוח שער, תוך השוואה לסכומים שניתנו בהלוואות ובמ-ענקים משנת הכספים 1969, העלתה את הצורך לברר אם ביטוח הצמדה, שניתן לקופת חולים, היה בגבול המוצדק. החשב הכללי הודיע, שהוא יערוך ביקורת קפדנית על חשבונות ביטוח הצמדה. מבקר המדינה הדגיש שבהתחשב בסכומים הגדולים שבהם מדובר, יש לראות בכך עניין של דחיפות.

רואה חשבון שהחשב הכללי העסיק לצורך עריכת הבדיקה דיווח בספטמבר 1977 על תוצאות בדיקתו, שנמשכה כשנה. הדו"ח הצביע על כך שניתן ביטוח הצמדה עבור שנות הכספים 1972, 1973 ו-1974 בסכום של 22.5 מיליון ל"י, שהוא לכאורה מעבר למוצדק. סכום זה כולל סך של 11.3 מליון ל"י, מחציית מכספי התרומות שלא נלקחו בחשבון — (ראה לעיל). הביקורת הנוכחית היפנתה תשומת לב האוצר לשאלות המתעוררות בנוגע לדרך החישוב בה השתמש רואה החשבון. החשב הכללי הודיע למשרד מבקר המדינה, בפברואר 1978, שבמסגרת הסדרי ביטוח הצמדה שיאושרו לקופת החולים הכללית הוא יפחית את הסכומים שבגינם ניתן בעבר ביטוח הצמדה מעבר למוצדק.